

A DEDICATION TO SOME GODDESSES AND THE NAME ΤΟΡΥΛΛΙΩΝ

The dedication subject to this note was copied in the collection of Dr. Ü. Evran (İzmir) in 2000.¹

It is a marble stele or plaque with mouldings below. At the field above the inscription there is a depiction of a fruit garland (? rather than a necklace), and, below, a pair of ears. There is no information about the provenance. Dimensions: h. 0.345; w. 0.27; th. 0.05; height of the letters varies between 0.015 to 0.02 m. The forms of the letters suggest a date in the Roman imperial period.

Θεαῖς εὐχὴν Ζήνων
Τορυλλίων ἀνέθηκεν

Zenon Toryllion set this up for goddesses as ex-voto.

It seems that the goddesses had listened to Zenon Toryllion's prayer;² that is probably what the stele showing the pair of ears and dedicated by him, wants to express.³

The second name of Zenon, Τορυλλίων, which seems to occur here for the first time,

may shed a new light on the name of a Thessalian Olympionike from 460/459 transmitted as Τορύλλας in Diodorus 11, 77; "c'est évidemment une corruption, qu'il convient de corriger en Τορύμβας avec (W.) Schulze" (O. Masson in *Mél. E. Mani*, 4, 1980, 1486–8 [= *Onom. Gr. Sel.* 1, 328–330]); Τορύμβας is the name as transmitted for this Olympionike by Dionysius Halicarn., 10, 1. One may wonder whether the correct form is preserved in Diodorus. In Thuk. 4, 78 a Thessalian Τορύλαος is mentioned; see Masson's discussion of the group of names amongst which figures also Τορύββας.⁴

1 It is a pleasure to thank Dr. Ü. Evran for his kind permission to publish this item, and G. Petzl for his advice on the name Toryllion.

2 For Listening Gods and representations of ears see O. Weinreich, *AM* 37 (1912), 1–68 (= *Ausgewählte Schriften* I, 131–195); Ch. Habicht, *AvP* VIII 3 (1969), 119; H. S. Versnel, in H. S. Versnel (ed.), *Faith, Hope and Worship* (1981), 26–37; F. T. van Straten, *ibid.*, 105ff.; B. Forsén, *Griechische Gliederweihungen* (1996), 13–19; *Milet* VI 3, no. 1303 with commentary.

3 The significance of the relief is ambiguous: "Votive ears may be either replicas of the dedicator's ears which were afflicted by a disease, or representations of the ears of the god. It is, however, often impossible to be sure" (van Straten, *loc. cit.* [preceding note], 144, B 3).

4 Note also that in *SEG* 37, 511.4 appears a Τορυδαῖος from Epirus (175–170 B.C.).

Özet

Makalede, Dr. Ümit Evran Koleksiyonu'nda (İzmir) yer alan bir adak yazıtı tanıtılmaktadır. Stel ya da plaka formundaki bir mermer üzerindeki 2 satırlık Grekçe yazıtın üst kısmında bir girland motifi ve onun hemen altında da bir çift kulak figürü yer almaktadır. Eserin buluntu yeri hakkında bilgimiz bulunmamaktadır.

Roma imparatorluk dönemine tarihlenebilecek olan yazıtın çevirisi şöyledir:

“Toryllion bu adağı tanrıçalara (sundu)”.

Adak taşlarının üzerinde görülen kulak motifleri, yazıtlarda herhangi bir ipucu bulunmadıkça, ya “tanrının/tanrıların duaları işiten kulaklarını” ya da kulağından (veya kulaklarından) rahatsızlığı olan ve iyileşmek üzere adak sunan kimselerin hasta organlarını temsil etmekteydi. Elimizdeki örnekte Toryllion adındaki kişi (belki kulaklarının iyileşmesi için ?) dua etmiş ve adını bilmediğimiz Tanrıçalar da onun bu dualarını işitip şifa vermişlerdi.

Toryllion şeklindeki erkek adı ilk kez bu yazıtta ortaya çıkmaktadır. Bu isme en yakın örnek, tarihçi Diodoros'un (İ.Ö. 1. yy.) sözünü ettiği, İ.Ö. 460/459 yılındaki Olimpik oyunlarda atletizmde birinci gelen Thessialı bir sporcunun Toryllas şeklindeki adıdır. Bazı bilim adamları, bu atletin adının Torymbas olarak düzeltilmesi gerektiğini ileri sürmüş olsalar da, gerek Toryllion şeklindeki bir ismin varlığını belgeleyen yazıtımız ve gerekse Thukydides'in (İ.Ö. 5. yy.) sözünü ettiği bir Thessialının Torylaos şeklindeki adı, Diodoros'un metnindeki Olimpiyat galibi Toryllas'ın adının düzeltilmesine gerek olmadığını gösterir gibidir.